

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatvs De// Beneficiis// Amplissimvs,// Et Doctissimvs

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Cap. 2. De vacatione per obitum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98550](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98550)

fit ambitiosus, seu odiosus sed fauorabilis, expresso nō modovacationis, non includitur alter, ut est textus iuncta glossa. *verb. cedentium. in cap. quāuis 2. de prae- ben. in 6. & in c. si de verb. significat. eodem lib. Franc. in dist. capit. susceptum nu. 6. & 17. & in capit. si pro- pter. eod. tit. de rescrip. sub n. septimo, Gigas d. conf. 131. a num. 4.*

86 Quod tamen ego limito, ut non procedat ubi fieret mentio de morte, & in casu, de quo agitur eū- dem effectum operaretur mors civilis quem natura- lis, tunc enim mors civilis & naturalis equiparantur, etiam si materia non sit fauorabilis, ex l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de liber. & posthum. & ibi Dd. Feli. in cap. quia licet. de offic. delegati, numero 2. Rodericus Suar. allegacione 20. Gigas d. nu. quarto Mandol. reg. 30. quast. 7. nu. 16. & conf. 9. a nu. 6. cum alii. In disposi- tione tamen iuris si sit mentio de vacatione certo modo, puta per mortem, etiam si materia sit odiosa, inclu- ditur alius modus, quando est in eo est eadem ra- tio, ac in expresso, aliās fecus glo. in cap. penult. verb. sed capitulum. de supplē. negligent. praelator. lib. 6. & gloss. 2. in cap. uni. ne sede vacante, & in cap. scui. verb. moriatur, de prae- ben. & in cap. fin. verb. decessum, de cō- cessio. prae- ben. eodem lib. & in d. Clem. ne Romani, verb. moriente, & in Clem. 1. verb. mori, ut lite penden. (quae glossae sunt communiter approbatæ) Ita Fran. d. nu. 17.

88 Ex quo non videtur verum, tamen quod idem Franc. ibidem n. 4. in fin. dicit cum Ioan. Andr. & Domin. de statuto facto, & iurato, quod mortuo plebano non eligatur aliquis, qui non sit in Sacerdotio constitu- tus, quod si non vacat per mortem, sed alio modo, & eligunt non presbyterum, non erunt petiuri, ex di- ctis enim conuinci videtur.

89 Aliam sextam tamen limitationem ponit Menoch. supra numero 109. ex Rebus. in praxi, tertia par. signa- tura, verb. alia clausula, numero 4. quem id sentire ait, scilicet quod quando beneficium iam diu va- cavit, ita quod de eius vero vacationis modo certa notitia non habetur, tunc falsa expressio rescriptum non vitiat.

90 Sed tamen haec limitatio vera non videtur, nam tunc non debebat impetrans certum modum exprimere determinate, & si expressit, sibi imputet, si postea fal- sus apparet. Nec Rebuffus contradicit.

CAP. II.

De vacatione per obitum.

SUMMARIA.

Per mortem beneficiati vacat beneficium, nam mors omnia soluit, n. 1.

Fallit ubi beneficium suppressum esset ab habente pote- statem, vel unitum, n. 2.

Secundo fallit ubi beneficium esset de mensa praelati, di- gnitatis, seu Cap. quod non vacat per mortem clerico- rum illi seruientium, quibus illius fructus quandoque conceduntur, & huiusmodi beneficiis, etiam curatis potest serui per vicarium temporalem, & ad nutum amonibilem, & c. n. 3.

Hodie in huiusmodi beneficiis curatis unitis mensa, seu quoad spiritualia, & temporalia, ordinarius potest fa- cere deferui per vicarium perpetuum, ex decreto

Concilio, ubi derogatur privilegio ponendi vicarium temporalem, seu amonibilem, & c. habet etiam locum in unitis mensa, & c. numero quarto, quinto & sexto & derogatur etiam immemoriali deferuendi per vi- carios temporales, seu amonibiles, numero septi- mo.

Non potest ordinarius libere, & sine causa id facere, quia eius arbitrio videtur relictum nempe arbitrio boni viri, & sic ratione regulato, numero octauo & seq. ubi ponuntur declarationes, S. Congreg. nec nisi citatis & auditis partibus, numero decimo Nec ap- pellatione remota, nisi in visitatione, & tunc tollitur quoad effectum suspensum tantum, nu. 11. Nec po- test fieri nisi in visitatione, quando beneficia sunt v- nita monasteriis, & c. nu. 12. In quibus hodie ex con- stitutione Pij V. debet deputari unus ex ipsis regu- laribus ad nutum amonibilis, & c. numero decimo- tertio. In parochialibus tamen, quae non sunt unita monasteriis, se d eorum membra, nec decretum Con- cilio, nec constitutio Pij Quinti locum habent, nume- ro 14.

In executionem d. decreti debet prius erigi vicaria perpetua, n. 15. Et si non constet de erectione, non est attendendus vltimus status, quod sit collata, ut per- petua, & c. n. 16.

Tertio illud fallit, ubi canonicatum, & prebendam non est certus numerus, ubi vacatio etiam per mortem dari nequit, n. 17.

PER mortem tamen beneficiati vacare beneficium cui- dens est, cap. susceptum, de rescrip. in 6. cum aliis. nam mors omnia soluit, athen. de nuptiis. §. deinceps, de quo assumpto tractatum edidit Sebast. Medices, qui dicitur mors omnia soluit, & tradit post haec Gonzalez ad reg. mensum. gloss. 15. a numero ter- tio.

Id tamen fallit, ubi beneficium tamen suppressum es- set ab habente potestatem, cap. cum accessissent. de cō- stitutio. ubi Doctores, vel unitum accessorie, ut infra vltima parte, cap. 2. ex numero, 12. Gonzalez ibi, nu- mer. 7.

Secundo fallit, ubi beneficium tamen esset de mensa praelati, dignitatis, seu Capituli, nempe quod est v- nitum eorum mensa, seu quoad spiritualia, & tem- poralia. Nam huiusmodi beneficia non vacant per mortem clericorum illis seruientium, quibus illo- rum fructus quandoque conceduntur, quia illi non sunt proprii rectores, seu beneficiati, sed veluti v- sufructuarij, & sic eis mortuis ad instar usufructus mensa consolidantur. Et huiusmodi beneficiis, et- iam curatis potest serui per vicarium temporal- lem, & ad nutum amonibilem, quamuis ubi unita sūt quoad temporalia, debeat curatis deferui per vica- rium perpetuum, cap. extirpanda. §. qui vero. de prae- ben. Ita glo. in Clem. 1. de rescrip. verb. haberent, & in Cle- 1. §. eadem. verb. de mensa, de supplē. negligent. prae- lator. & in Clem. 1. §. quidam etiam, verb. ad mensam, de excessib. praelator. per textum ibi, & Dd. ibid. Rota dec. 2. de excessib. praelator. laias 273. n. nonis Fel. in ca. cum accessissent. num. 2. de consuetudine. Corraf. de benef. 1. pa- cap. 8. num. 4. Hoieda de incompatibil. beneficiorum, 1. par. capit. 15. numero quarto & octauo, & nouissime Flores de Mena, qui alias plures refert. q. 10. nume- ro 13.

Hodie tamen tamen in huiusmodi beneficiis cura- tis unitis mensa, seu quoad spiritualia, & temporalia, ordinarius potest facere deferui per vicarium, per-

petuum, ex decreto Concilij Trident. sess. 7. *de refor. c. 7.* vbi datur facultas ordinariis deputandi vicarios perpetuos in beneficiis curatis vnitis, nisi aliter expedire videbitur, non obstantibus appellatione, priuilegiis, exemptionibus, &c.

5 Et sic t̄ derogatur priuilegio ponendi vicarium temporalem, sed ad nutum amouibilem, & literis vnionis contrariis, Nauar. *conf. 11. de statu monach. alias 9. de preben. num. 7.* Flores *d. quest. 10. num. 38.* nisi sint concessa post Concilium, etiam sine eius derogatione, ex dictis *4. p. c. 5. a num. 130.* licet difficulter Flores *num. 50.*

6 Et habet etiam t̄ locum in beneficiis vnitis mensae, seu quoad spiritualia, & temporalia, ex mente, & verbis Concilij, quod generaliter loquitur de beneficiis vnitis, Flores *n. 39.* & est declaratio S. Congreg. infra adducta, *n. 9.*

7 Et ex mente eiusdem Concilij derogatur etiam immemoriali deseruendi per vicarios temporales, seu amouibiles, vt censuit S. Congregatio super d. decreto, his verbis: *Per hoc decretum tollitur consuetudo immemorialis, vt in illis beneficiis vnitis deseruiatur per capellanos amouibiles, si aliter Episcopo videbitur.* Quamuis contrarium teneat Flores *numero 44.* facit quod in simili dicitur supra *tertia parte cap. 2. numero 197.*

8 Sed t̄ non potest ordinarius libere, & sine causa id facere, quia eius arbitrio, & iudicio videtur relictum, vt colligitur ex illis verbis, *solicite providere procurent, & ex illis, nisi aliter expedire videbitur,* quæ denotant arbitrium boni viri, & sic ratione regulatū, & in hac mutatione inspiciendam esse expedientiam & utilitatem Ecclesiarum, vt in terminis Nauar. *supra, & Flores num. 47.* Et t̄ ita tenet S. Congregatio, vt in declaratione supra adducta, *num. 7.* & in declarationibus sequentibus, *Congregatio censuit relinquere arbitrio Episcopi ponendi perpetuum vicarium in parochialibus vnitis Archidiaconatus, seu aliis dignitatibus, seu canonicatibus secundum facultatem, & prout colligitur ex hoc decreto, nec constitutio Pij V. obstat, quod & de vnitis ante Concilium intelligatur.* Alia de parochialibus vnitis Capitulis cathedralium, seu collegiarum Ecclesiarum, sic censendum est, si cura animarum incumbit certa persona per illam exercenda est, si imminet toti Cap. vt per singulos per vices exerceatur ipsi cogendi sunt ad illam exercendam, vt per notata, c. statutum, de elect. in 6. si spectat ad illorum mensam, ita vt institutio illarum personarum, quæ illam curam exercent, à nullo superiore facienda esset, canonici non possunt compelli, vt nec per se ipsos, nec per vicarios perpetuos illam exercent, glo. in Clem. 1. de excessib. prelator. verb. mensam, & ibi Car. d. Imola, Anchar. in c. extirpanda. §. quæro de preben. idem dicendum si per Sedem Apostolicam eis esset indultum, vt per temporarios cura exerceatur: sed in istis duobus casibus postremis, ex congregatione cogi possunt ad constituendum vicarios perpetuos, iuxta tamen decretum congregationis supra non præcise. Vt in declarationibus super d. decreto habetur.

10 Et non t̄ potest Episcopus procedere ad executionem d. decreti, & positionem vicarij perpetui, nisi citatis, & auditis partibus, Flores *n. 80.*

11 Nec t̄ potest procedere appellatione remota, sed videtur esse locus appellationi, etiam suspensivæ, Nauar. *supra*, nisi id faciat in visitatione. nam quatenus d. decretum tollit appellationem, loquitur de ordinario visi ante, Flores *numero 75.* & tunc tollitur quoad effectum suspensiuum tantum, vt in sequenti

declaratione Sacre Congregationis super d. decreto, *Hæc appellatio denouetur, sed non suspenditur.* Et circa aliadecreto Concilij, vbi tollitur appellatio, censuit alias ead. Sacra Congregatio, vt supra *4. parti. cap. 5. num. 10.*

Nec t̄ videtur id posse fieri, nisi in visitatione, quando beneficia sunt vnita monasteriis, & locis regularibus, & exemptis, contra quæ non videtur dari iurisdictio à Concilio, nisi in visitatione, vt videtur velle quædam declaratio S. Congregationis super d. decreto, quæ sic ait, *nisi fallor, Hoc decretum videtur habere locum in actu visitationis, non cum causa cognitione, & via ordinaria procedendo, sed si essent monasteria, & loca regularia. Et facit alia declaratio, quæ sic ait, Si Ecclesia curata sine vnita monasterio, possunt ordinarij locorum eas visitare, & ponere in eis vicarios perpetuos, siue temporaneos, iuxta dispositionem huius decreti, prout eis expedire videbitur.*

Sed hodie ex t̄ constitutione 46. Pij V. de vicariis *13* perpetuis in parochialibus vnitis monasteriis regularium mendicantium, ad nominationem superiorum debet ab Episcopo deputari vnus ex ipsis prauio examine approbatus ad nutum superiorum amouibilis, & idem in regularibus monachis, dummodo cum monacho sic deputato habitent saltem quatuor alij monachi, licet ex decreto Gregor. XIII. sufficiat, quod vnus tantum habitet, vt in sequenti declaratione S. Congregationis, S. D. N. Greg. X. *111. nō habet pro reuocata bulla Pij V. de vicariis perpetuis in parochialibus vnitis monasteriis regularium, vbi Episcopus ad nominationem monachorum deputat vnum ex ipsis prauio examine approbatur ad nutum ipsorum amouibilem, & cum vicario sic deputato debet habitare vnus dumtaxat alius monachus, ne plures extra clausuram maneant.*

In parochialibus t̄ tamen, quæ non sunt vnite *14* monasteriis, sed eorum membra, aut quoquo modo dependentes sunt, nec d. decretum Concilij, nec constitutio Pij V. locum habent, vt S. Congregatio declarauit.

Et vbi ordinarius t̄ voluerit in executionem dicti *15* decreti Concilij vicarios temporales in perpetuos mutare, debet prius erigi vicaria perpetua, nam ea est beneficium, vt supradictum est *9. p. cap. 2. nu. 286.* quod antea non erat, quia vicaria temporalis non est beneficium, vt supradictum est, *1. p. cap. 2. numero 93.* cum Rota in Salaman. vicariæ *15. Martij 1596.* ibi adducta, *num. 94.* quæ est videnda, & sic modo debet de nouo erigi. Et ita ait quædam declaratio S. Congregat. *vicarij perpetui non possunt institui, absque erectione tituli vicariæ.* Et facit d. constitutio Pij V. ibi: *In quorum parochialibus Ecclesiis vnitis contingit vicariæ prædictas erigi.* Et si t̄ non constat de erectione *16* ne, quæ est quid facti, & non præsumitur, non est attendendus vltimus status, nempe quod sit collata, vt vicaria perpetua, nisi probetur spatio 40. annorum, vt in d. decis. *Salamantina.* Imo stante bulla vnionis cum facultate ponendi vicarium amouibilem, & decreto irritan. videtur requiri immemorialis, vt supra *7. p. cap. 10. numero 36.* licet alias ad inspiciendum, an sit vicaria perpetua, vel temporalis, sit attendendus vltimus status, *Gonzalez gloss. 5. §. 3. numero 18. dicens,* ita resolutum in vna Pampilonen. *decimarum 1. Apr. 1591.*

Tertio fallit, t̄ vbi canonicatum, & præbendam, non est certus numerus, ibi enim canonicatus, aut præbendæ vacatio, etiam per mortem dari nequit, nam illud ius nascitur cum electo, & definit cum

cum defuncto, cap. dilecto. de preben. & cap. ex parte, de concess. preben. & ibi Dd. Gonzalez glo. 9. §. 3. tercio.

CAP. III.

Derenuuntiatione.

SUMMARIA.

*V*acat renuntiatione beneficium, per quam amittitur omne ius in beneficio competens, proprietates, titulus, & possessio, numero 1. de qua materia renuntiationis beneficiorum videndus copiosius tractatus Flamin. Paris. num. 2.

*I*d verum est, etiam si ex causa permutationis facta sit renuntiatione, que est vera resignatio, licet ad effectum reservationis, suppressionis, & unionis habentur pro non vacantibus, præsertim, quando non sunt de primo vacante, à numero tertio & seqq.

*Q*ualitas requisita in beneficiis alias vacantibus, requiritur etiam in vacantibus ex causa permutationis, num. 6. Et sic beneficia, que debentur filiis patrimonialibus, non possunt permutari ad favorem aliorum, num. 7.

*P*rivilegium de fructibus primi anni beneficiorum vacantium comprehendit etiam vacantia causa permutationis n. 8. Et reprobat consilium 2. Mandos. n. 9. & seqq.

*D*octrina Mascardi, quod licet beneficia resignata ex causa permutationis vacent, tamen de equitate quadam, non dicuntur vacare ad effectum, ut alteri conferri possint, & ut comprehendantur in iuribus, & privilegiis loquentibus de beneficiis vacantibus, & in expectatiis intelligitur de iuribus, & privilegiis, per que permutatio possit impediri conferendo beneficia alteri, num. 11.

*A*n si beneficium est patronatum, requiratur in renuntiatione ad eius validitatem patroni consensus, à num. 12. & seqq. Resolvitur negative contra Abb. & alios, quorum sententia procedit in renuntiatione facta coram Papa in favorem alicuius, sine consensu patroni laici, & absque derogatione iuris patronatus, que patrono reclamante intra tempus datum ad presentandum est irrita, numero 16. & numero seqq. adducitur resolutio Rota.

*P*ermutatio facta absque consensu patroni non est nulla ipso iure, sed venit annullanda patrono intra tempus datum ad presentandum contradicente, nisi facta sit in magnam Ecclesie utilitatem, numero 19. Vbi ponitur decisio Rota, quamvis esse nullam teneant Bellamira, & alij, numero 20. & alia dicta Cabedi reprobantur, numero 21. Et idem erit in permutatione facta sine consensu electorum vel inferiorum collatorum, num. 22.

*Q*uado permutatio fieret coram ordinario, illis quorum intere est, scilicet patronis, collatoribus, seu electoribus inuitis, & contradicentibus, esset nulla, ita quod absque alia cassatione poterit provisio fieri, nisi fiat propter necessitatem, vel utilitatem ipsarum Ecclesiarum, numero 23. Sed si fieret per Papam, aut nisi essent patroni laici per legatum, absolute valeret, numero 24.

*R*eprobat Scaphileus dicens in permutatione, que fit inter beneficiarios de auctoritate Episcopi, non requiri consensum patroni, num. 25.

*R*efertur dictum. Rebuffi hodie usum communem obti-

nuisse, quod post requisitionem patroni, maxime etiam eo non consentiente, permutatio approbatur ab Episcopo, & valet, numero 26. Quod videtur approbare S. Congregatio in declaratione posita, numero vigesimo septimo. Sed accipienda erit quando permutatio fieret in magnam Ecclesie utilitatem, numero 28.

*R*escissa permutatione ob contradictionem patroni, absque cuius consensu fuit facta, possunt permutantes, etiam inuito patrono redire ad sua beneficia mediante nova collatione, quando non fuerunt in culpa, numero vigesimo nono. Alias si essent in culpa, redire non possunt, num. 30. & seqq. Et numero sequenti adducitur resolutio Rota, nec excusatur in proposito ignorantia iuris, cum requiratur ignorantia probabilis, numero trigesimo secundo. Quamvis contra teneat Bellamira, cuius sententia solum procedit in ignorantia iuris dubij, numero 33. Et sic, quando essent, in culpa, patronus posset presentare, & collator conferre talia beneficia tanquam vacantia per resignationem, n. 34. Et idem videtur in resignatione in favorem coram Papa facta scienter, sine consensu patroni laici, n. 35.

*Q*uoties resignans in favorem, seu conditionaliter, scienter nulliter resignat, per talem resignationem ius abdicatur ab illo, numero 36. Ex quo procedit, quod tradit Zuallio citatur, n. 37.

*S*i quis resignavit beneficium in favorem alterius in forma dignum, qui non fuit repertus idoneus, non potest redire ad beneficium, sed remanebit vacans libere per resignationem, quia scire, vel scire debuit illum non esse idoneum, nisi probaret diligentiam adhibitam, aut instam ignorantiam, &c. & si resignavit reservata sibi pensione, non valebit etiam reservatio, numero 38.

*S*i quis resignat beneficium in favorem alterius reservata sibi valida certa pensione, non alias, & reservatio fuit nulla ob expressionem maioris valoris beneficii factam ab ipso resignante scienter, & sic culpa sua non poterit redire ad suum beneficium, sed ius ab eo abdicatur, nec tenebitur successor in beneficio ad solutionem pensionis, quamvis resignatarius, qui consensit, non possit excusari ab eius solutione, nisi fuerit in errore iusto, n. 39.

*E*xpressio valoris maioris vero beneficii resignati facta à resignante, & resignatario, ut Papa signet supplicationem cum maiori pensione pro resignante, non efficit eos simoniacos, vel confidentarios, licet peccent mortaliter, & idem quoties non fuerit expressus verus valor aliorum beneficiorum obtentorum per resignatarium, super quibus imposta est pensio pro resignante, n. 40.

*P*onitur resolutio Rota, que conducit ad prædicta, numero 41. Iuxta quam est accipienda alia citata, numero 42. Et quod resignans cum reservatione pensionis, si pensio non est valida, possit agere spolio, fuit alias resolutum, quod intelligitur iuxta dicta, nisi culpa ipsius resignantis pensio non sit valida, numero 43.

*V*acat item renuntiatione beneficiorum, toto titulo de renuntiatione, per quam amittitur omne ius in beneficio competens proprietates, titulus, & possessio, Cassad. dec. 4. de restitu. spoliator. Ferret. consil. 6. numero nono & consil. 207. num. 17. Hieronym. Gabr. consil. 192. lib. 1. Rota decis. 197. num. 1. par. 1. dicitur Cechus de benef. & pensio. cap. 13. numero. 8. late Flamin. Paris. de renuntiatione benef. lib. 1. qu. 5. à nu. 15.